

KS § 13:7

Dnr. KS 2020/0259

Godkännande av Armada Kommunfastigheter AB:s försäljning av fastigheten Berga 6:35 till Nystad Stadsutveckling AB

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

Godkänna att Armada Kommunfastigheter AB försäljer fastigheten Berga 6:35 till Nystad Stadsutveckling AB 559113-3375 med de förutsättningar som beskrivs i Armada Kommunfastigheter AB:s styrelsemötesprotokoll från 2021-05-20.

Skriftlig reservation

Ann-Christine Furustrand (S) lämnar en skriftlig reservation

Enligt Skolverket ska skolan vara likvärdig och alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet, enligt skollagen. Skolan ska dessutom arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar.

Vi reserverar oss mot beslutet då vi ser att det finns uppenbara risker för att en etablering av IES i Österåker ökar segregationen som gör att det går att ifrågasätta om Österåkers kommun genom beslutet kommer att följa skollagens krav om en likvärdig skola, samt att skolan kommer kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar.

1. Risk för ökad segregation

IES har, enligt Skolverket en mycket tydlig överrepresentation av elever som har föräldrar med eftergymnasial utbildning i den här gruppen elever, jämfört med de kommunala skolorna.

Elevers resultat i skolan påverkas i hög grad av vilka föräldrar de har. Därför att den viktigaste faktorn är föräldrarnas utbildningsnivå. Har man föräldrar med eftergymnasial utbildning har eleven också bättre förutsättning att klara sin skolgång på bästa sätt. Sämst förutsättningar har de som är nyanlända. Det är vad forskningen visar och som det råder stor enighet om i forskningsvärlden.

Skolornas elevsammansättning påverkas så att skolsegregationen ökar, både beträffande nyanlända barn och enligt socialgruppstillhörighet. Den här utvecklingen går tvärt emot den likvärdighet det talas om i skollagen.

När IES upptar de minst kostsamma eleverna, alltså de som kräver minst resurser så innebär det att de kommunala skolorna har att ta hand om de mest kostsamma eleverna. Det ska man göra trots att man per elev har samma ersättning som friskolorna har, genom skolpengen. Alla friskolor, inklusive IES och andra koncernskolor, har egna köer för de som söker till sina skolor. Ett
Forts.

Forts. KS § 13:7

kösystem som de själva administrerar.

Samma intäkter (skolpeng) för varje elev, men helt olika kostnadsansvar, för kommuner respektive friskolor. Friskolorna har däremot ingen skyldighet att hålla tomplatser och de kan aldrig tvingas att ta emot några elever. De kommunala skolorna å andra sidan, har ett upptagningsansvar. De är skyldiga att tillhandahålla skolplatser till alla som vill komma in, också om en privat friskola lägger ner verksamheten, ska kommunen kunna ge eleverna plats.

2. Ökad segregation förändrar de kommunala skolorna

I tjänsteutlåtandet under pkt 8.1 står följande: "För att kunna växa som kommun krävs dock att nya skolplatser tillskapas, vilket alltid medför att vissa skolor inte får full beläggning vid varje givet tillfälle. I detta fall är bedömningen att en ny skola på fastigheten Berga 6:35 kommer att fyllas upp under ett antal år, med start från de lägre åldrarna vilket kommer att minska de negativa effekterna för befintliga skolor."

Det finns behov av nya skolor i Österåker. De kommunalt drivna skolorna påverkas oavsett om processen med en nyetablering av IES drar ut på tiden, så är konsekvenserna över tid desamma. Elevantalet både initialt och löpande över tid kommer att påverkas så att de kommunala skolorna från vår till höst får ett minskat antal elever. Det är bara när hela klasser tas bort och/eller slås ihop som rektor har möjligheter att också i viss mån ta ner kostnaderna.

Per klass, per skola, innebär det minskade intäkter som varje rektor har att hantera. Det här sker oftast genom att man tappar ett mindre antal elever i olika klasser, kanske 5-6 st. Innebörden blir att klasserna på det här viset sakta men säkert måste spara pengar, med kvalitetsförsämringar som till sist måste kompenseras, en compensation som också måste ges till friskolorna, oavsett om de har behov av compensationen eller inte när skolpengen höjs. Exempelen på den här utvecklingen är många runt om i landet, och det gäller inte endast där IES är inblandat ut det gäller alla koncernskolorna.

Väljer vi istället att bygga en ny kommunal skolenhet så eliminerar vi därför risken att drabbas av de här konsekvenserna. Vi får också insyn, kontroll och inflytande på ett helt annat sätt.

3. Betydligt färre lärare med svensk examen

IES har enligt Professor Jonas Vlachos hälften så många lärare med svensk lärarexamen jämfört med kommunala skolor och fler elever per lärare än kommunala skolor. De har dessutom lägre löner och lägre andel fast anställda än i kommunernas skolor.

4. Betygsinflation

IES har enligt Vlachos störst positiv betygsavvikelse mot de nationella proven av alla skolor, vilket indikerar betygsinflation. Särskilt pekar forskare också på de praktisk-estetiska ämnena, som inte ingår i de nationella proven. Där är betygsinflationen enligt deras bedömning som allra högst.

5. Kritik gentemot beslutsprocessen

Beslutsprocessen i detta ärende har varit märklig. Kommunstyrelsen föreslogs i januari 2021 att rekommendera Armada kommunfastigheter AB att fortsätta en försäljningsdialog som enbart kommunens tjänstemän och på sin höjd ansvariga politiker i alliansen haft insyn i, vad dialogen konkret handlat om.

Forts.

Forts. KS § 13:7

Värderingarna av mark och fastighet sekretessbelades till en början med mot ledamöterna som fattar beslut vilket fick som konsekvens att beslutsfattande politiker inte skulle få ta de av vad mark och fastigheter värderats till. Detta ändrades sedan till att ledamöterna fick ta del av värderingarna med sekretessbelades, så att ingen ledamot fick tala om vad värderingarna innehöll för uppgifter.

Denna märkliga sekretessbeläggning saknar motstycke och är allvarlig ur demokratisk synpunkt då politiker skall kunna ställas till svar för sitt handlande. Vi hoppas att den här typen av hantering aldrig skall återupprepas i något beslut framöver

Ann-Christine Furustrand (S)

Roger Johansson (RP) biträder Ann-Christine Furustrands (S) skriftliga reservation.

Francisco Contreras (V) lämnar en skriftlig reservation

Vänsterpartiet vill inte att kommunen säljer Berga 6:35, som avser gamla Hackstaskolan och omfattar tomten, skolfastigheter, skolköket, Hackstahallen. Långsiktigt, för samhällsutbyggnad och hållbar tillväxt, är det viktigt att Österåker äger mark i centrala delar av kommunen. Ett kommunalt markägande innebär större möjligheter att påverka samhällsbyggnaden och ökar förutsättningarna för att utveckla den kommunala verksamheten och infrastruktur. Försäljningen av Berga 6:35 handlar egentligen om att göra det möjligt för att en stor skolkoncern, ägd av riskkapital, ska etablera sig i kommunen. En skolkoncern vars riktiga ägare ingen känner till. Sedan i december 2020 kartläggs vilka som styr alla de bolag som äger skolkoncernen. Skolinspektionen fick i oktober 2020 information om ägarbytet, vilket skolhuvudmän är skyldiga enligt lag att lämna information om. Redan då började myndigheten utreda ägarstrukturen och det arbetet pågår fortfarande. I december köptes IES ut från börsen av den Luxemburg-baserade fonden Paradigm Capital till ett värde på tre miljarder kronor. Det var den hittills största affären som rör en svensk friskola.

Att en stor skolkoncern etableras i Österåker innebär en stor inverkan på kommunens skolverksamhet. Vi anser att kommunen ska kunna driva en långsiktig och kvalitetssäker skolpolitik och därför bör en konsekvensanalys göras innan vi går vidare med en försäljning av Hackstaskolan. En konsekvensanalys är nödvändig för att identifiera och överväga positiva och negativa konsekvenser med en försäljning av tomten och etableringen av en stor skolkoncern. Vi måste som politiker minimera negativa konsekvenser och onödiga kostnader i de beslut vi tar. Viktigt i en konsekvensanalys är Barnkonventionen som nu är lag och som vi måste beakta i beslut som rör barn. Den ska väga tungt i vågskålen när vi ska fatta beslut. När politiker ska fatta beslut om en etablering av ett skolbolag som ägs av globalt riskkapital, måste vi, över allt annat, ställa oss frågan, vad är barnets bästa?

Forts.

Forts. KS § 13:7

Vi förordar en kommunal skola på fastigheten Berga 6:35. Det finns bra möjligheter för en modern kommunal skolverksamhet. Fastigheten har ett skolkök, en matsal och en idrottshall. En kommunal skola som etableras på fastigheten Berga 6:35 kan planeras för 600 elever.

Francisco Contreras (V)

Michael Solander (MP) lämnar en skriftlig reservation

Miljöpartiet reserverar sig mot beslutet. Vi anser att Armada

Kommunfastigheter AB fortsatt ska behålla fastigheten med följande skäl:

- Miljöpartiet ser det som viktigt att kommunen fortsatt har rådighet över denna omfattande och centrala fastighet, dels av praktiska skäl men även av långsiktigt ekonomiska skäl.
- Miljöpartiet anser att vi istället för försäljning idag tar ett större omtag och utreda hur vi på bästa sätt kan utnyttja denna del av kommunen som ett utbildningskluster för både kommunala och/eller privata verksamheter.
- Miljöpartiet anser också att frågan skulle ha förts upp på dagordningen på flera av kommunens facknämnder d.v.s. Förskole- och Grundskolenämnden, Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden och Kultur- och Fritidsnämnden så att denna viktiga fråga även hanteras politiskt och demokratiskt korrekt sätt.
- Någon utredning är fortfarande inte utförd som skall klargöra hur denna nya etableringen kommer att påverka övrig skolverksamhet verksamhetsmässigt och ekonomiskt. Dessutom så ger den aktuella lokalförsörjningsprognosen vid handen att några större volymer av nya skolplatser inte finns i det aktuella området utan de kommande stora behoven finns i kommunens västra delar.

Michael Solander (MP)

Sammanfattning

I föreliggande tjänsteutlåtande presenteras ett förslag, som innebär att Kommunfullmäktige lämnas sitt medgivande till att Armada Kommunfastigheter AB. Ärendet har tidigare behandlats av Kommunfullmäktige 2021-06-21. § 5:11, då ärendet återremitterades via en minoritetsåterremiss. Skälen för återremissen redovisas och behandlas i tjänsteutlåtandet.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2021-11-14.

Kommunfullmäktige 2021-06-21, § 5:11, Minoritetsåterremiss.

Kommunstyrelsen har behandlat ärendet 2021-06-16, § 7:3.

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2021-06-04.

Protokollsutdrag Förskole- och grundskolenämnden 2021-06-02, § 4:4.

Styrelseprotokoll Armada Kommunfastigheter AB, 2021-05-20, § 87.

Protokollsutdrag Kommunstyrelsen 2021-01-11, § 1:11.

Forts.

Forts. KS § 13:7

Förslag till beslut

Michaela Fletcher (M) yrkar bifall till Samhällsbyggnadsförvaltningens beslutsförslag innebärande att godkänna att Armada Kommunfastigheter AB försäljer fastigheten Berga 6:35 till Nystad Stadsutveckling AB 559113-3375 med de förutsättningar som beskrivs i Armada Kommunfastigheter AB:s styrelsemötesprotokoll från 2021-05-20.

Ann-Christine Furustrand (S) yrkar enligt följande

1. Återremiss.

Handlingar som saknas i ärendet och skall tas fram är följande:

A) Redogörelse för alla eventuella utfästelser, muntliga som skriftliga, mellan Österåkers kommun och IES. Tillexempel i form av subventioner.

B) Redogörelse för alla eventuella utfästelser, muntliga som skriftliga, mellan Österåkers kommun och Nystad Stadsutveckling AB. Tillexempel i form av subventioner.

2. Om återremissen faller yrkas följande :

Tillstyrker ej att Armada Kommunfastigheter AB försäljer fastigheten Berga 6:35 till Nystad stadsutveckling AB.

3 Ge Armada Kommunfastigheter AB i uppdrag att bygga en F-9 skola som byggs och drivs i kommunal regi

Francisco Contreras (V) biträder Ann-Christine Furustrands (S) yrkande samt lämnar ett tillägg innebärande att ta fram en konsekvensanalys av markförsäljningen och en eventuell etablering av IES . Viktigt i en konsekvensanalys är Barnkonventionen som nu är lag och som vi måste beakta i beslut som rör barn. I andra hand yrkar (V) på avslag av ärendet.

Michael Solander (MP) biträder Ann-Christine Furustrands (S) återremiss och i andra hand avslag med hänvisning till två skäl. Dels att Miljöpartiet ser det som viktigt att kommunen fortsatt har rådighet över denna omfattande och centrala fastighet, dels av praktiska skäl men även av långsiktigt ekonomiska skäl och dels att Miljöpartiet anser att vi istället för försäljning idag tar ett större omtag och utreda hur vi på bästa sätt kan utnyttja denna del av kommunen som ett utbildningskluster för både kommunala och/eller privata verksamheter.

Anders Borelid (SD) yrkar avslag på försäljningen.

Roger Johansson (RP) yrkar att ärendet återremitteras till Armada med en begäran om en tredje opartisk värdering med följande motivering; Skälet är att det i styrelseprotokollen framgår att man ”uppdaterar värderingarna” för att möta det marknadsekonomiska värdena. Detta kan inte anses korrekt utan man bör istället göra nya oberoende värderingar. Man kan inte manipulera värderingar för att möta en budgivares intressenivå. Fastighetsvärdet får ej
Forts.

forts. KS § 13:7

påverkas av kommunledningens intresse för att få göra en affär med en speciell köpare. Då brister det i den opartiska hanteringen som ska vara normgivande för skattebetalarnas egendom.

Propositionsordning I

Ordföranden frågar Kommunstyrelsen om ärendet ska avgöras idag eller vid kommande sammanträde i Kommunstyrelsen och finner att ärendet ska avgöras idag.

Omröstning I

Omröstning begärs och ska verkställas. Den som vill att ärendet ska avgöras idag röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Omröstningen utfaller enligt bilagd omröstningslista (13:7A) med 9 ja-röster och 5 nej-röster.

Propositionsordning II

Ordföranden frågar nu om Kommunstyrelsen bifaller Michaela Fletchers (M) yrkande innebärande att innebärande att godkänna att Armada Kommunfastigheter AB försäljer fastigheten Berga 6:35 till Nystad Stadsutveckling AB 559113-3375 med de förutsättningar som beskrivs i Armada Kommunfastigheter AB:s styrelsemötesprotokoll från 2021-05-20 eller enligt Ann-Christine Furustrands (S), Francisco Contreras (V), Michael Solanders (MP) och Anders Borelid (SD) yrkanden om avslag och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Michaela Fletchers (M) yrkande.

Omröstning II

Omröstning begärs och ska verkställas. Den som bifaller Michaela Fletchers (M) yrkande röstar ja eller enligt Ann-Christine Furustrands (S), Francisco Contreras (V), Michael Solanders (MP) och Anders Borelid (SD) yrkanden om avslag vill röstar nej.

Omröstningen utfaller enligt bilagd omröstningslista (13:7B) med 8 ja-röster och 6 nej-röster.

Expedieras

Armada Kommunfastigheter AB
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Omröstningslista
**Kommunstyrelsen i Österåkers kommun (mandatperiod 2019 - 2022)
KS 2021-12-01, § 13:7A**

Parti	Ledamöter	Tjänstgörande	Ersättare	J	N	A
M	Johan Boström	X		X		
M	Hampe Klein	X		X		
M	Christina Funhammar	X		X		
L	Mathias Lindow, 1:e vice ordf.	X		X		
L	Ritva Elg	X		X		
C	Isa Wiman	X		X		
KD	Arne Ekstrand	X		X		
S	Ann-Christine Furustrand, 2:e vice ordf.	X			X	
S	Glenn Viklund	X			X	
RP	Roger Johansson	X			X	
SD	Anders Borelid	X		X		
V	Francisco Contreras	X			X	
MP	Michael Solander	X			X	
M	Michaela Fletcher, ordförande	X		X		
	Ersättare					
M	Conny Söderström	X				
M	Kenneth Netterström	X				
M	Richard Orgård	X				
C	Björn Pålhammar	-				
KD	Mikael Ottosson	X				
S	Daniel Lundin	X				
RP	Anna-Maria Tipper	X				
V	Golriz Kamangar	-				
	Resultat			9	5	-

Omröstningslista
**Kommunstyrelsen i Österåkers kommun (mandatperiod 2019 - 2022)
KS 2021-12-01, § 13:7B**

Parti	Ledamöter	Tjänstgörande	Ersättare	J	N	A
M	Johan Boström	X		X		
M	Hampe Klein	X		X		
M	Christina Funhammar	X		X		
L	Mathias Lindow, 1:e vice ordf.	X		X		
L	Ritva Elg	X		X		
C	Isa Wiman	X		X		
KD	Arne Ekstrand	X		X		
S	Ann-Christine Furustrand, 2:e vice ordf.	X			X	
S	Glenn Viklund	X			X	
RP	Roger Johansson	X			X	
SD	Anders Borelid	X			X	
V	Francisco Contreras	X			X	
MP	Michael Solander	X			X	
M	Michaela Fletcher, ordförande	X		X		
	Ersättare					
M	Conny Söderström	X				
M	Kenneth Netterström	X				
M	Richard Orgård	X				
C	Björn Pålhammar	-				
KD	Mikael Ottosson	X				
S	Daniel Lundin	X				
RP	Anna-Maria Tipper	X				
V	Golriz Kamangar	-				
	Resultat			8	6	-

